

ความสัมพันธ์เศรษฐกิจไทย-จีน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก

สมบัติ อารังธัญวงศ์^๑ จุฬารัตน์ ขอบใจกลาง^๒ หลี่ เหวินเหลียง^๓✉
^๑ผู้อำนวยการ ^๒นักวิจัย ศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
^๓อาจารย์ คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
✉lirenliang2511@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความชิ้นนี้ศึกษาความสัมพันธ์หุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและประเทศสมาชิกอาเซียน (2) ศึกษาสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจีน (3) ศึกษาประเด็นปัญหาเชิงยุทธศาสตร์ในสถานการณ์เศรษฐกิจจะล่อตัวทั่วโลก (4) เสนอข้อเสนอแนะความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลจีนและรัฐบาลไทย ผลของการศึกษาพบว่าทั้งประเทศไทยและประเทศจีนเผชิญสถานการณ์สภาวะปกติใหม่ (New Normal) ที่ทั้งสองประเทศเร่งหาทางปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ประเทศสมาชิกอาเซียนประสบปัญหาเหมือนประเทศไทย ประเทศจีนแม้แต่ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ตามรายงานของสถาบันการบริหารการพัฒนาระหว่างประเทศ (International Institute for Management Development) เมื่อปี 2016 ว่าด้วยสถานการณ์เศรษฐกิจของจีนในขณะนี้ จีนกำลังเตรียมทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ของแผนฯ 13 คือผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับความมั่นคงของชาติ สาระสำคัญของแผนฯ 13 คือเปลี่ยนรูปแบบของการพัฒนาเศรษฐกิจ ปฏิรูประบบเศรษฐกิจเพื่อสอดคล้องสภาวะปกติใหม่ จีนจะผ่อนกฎระเบียบการควบคุมเงินตราต่างประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (One Belt, One Road) การเชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจจะวันออก-ตะวันตก ผลักดันความร่วมมือระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ ตามเส้นทางสายไหมทางทะเลเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ในขณะเดียวกันมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจภายในประเทศจีนเองด้วยยุทธศาสตร์ "Made in China 2025" ดังนั้น ข้อเสนอแนะสำหรับรัฐบาลไทยคือ (1) รัฐบาลไทยต้องสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า การลงทุนที่เข้มแข็งระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (2) รัฐบาลไทยต้องผลิตและส่งออกสินค้าสำหรับผู้บริโภคจีนมากขึ้นเพื่อเป็นการขยายการค้าการลงทุนระหว่างกันภายใต้ข้อริเริ่มหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง กล่าวโดยสรุปการวิเคราะห์สถานการณ์การค้าการลงทุนและวิเคราะห์นโยบายระหว่างไทย-จีน จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาของทั้งสองประเทศ ยุทธศาสตร์ต่อไปนี้เป็นยุทธศาสตร์พัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีน ด้วยการส่งเสริมการค้าที่เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันและแก้ไขปัญหา อุปสรรคด้านการค้า ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและพัฒนาค้ากับจีนด้วยสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น แปรรูปสินค้าเกษตรกรรม เช่น ข้าว ยางพารา ผลไม้ เป็นต้น เพื่อลดปริมาณเสียดุลการค้ากับจีน ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการลงทุนระหว่างกันมากขึ้นเพื่อประโยชน์ร่วมกัน โดยใช้ความได้เปรียบจากทำเลที่ตั้งของประเทศไทยที่เป็นศูนย์กลางอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยกระดับขีดความสามารถด้านการแข่งขันด้วยความร่วมมือทำวิจัยและพัฒนา (R & D) ยุทธศาสตร์ที่ 5 ทั้งไทยและจีนประสานนโยบายของทั้งสองประเทศ ประเทศไทยได้กำหนดนโยบายต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรม 4.0 รวมกลุ่ม (Super Cluster) หรือนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เช่น นโยบายส่งเสริมการค้า สำนักงานใหญ่ การตั้งศูนย์การค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น ส่วนประเทศจีนก็กำหนดนโยบาย "Made in China 2025" และหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง เป็นต้น

คำสำคัญ: หุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สภาวะปกติใหม่ ผลผลิตจีน 2025 หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง

Strategic Partnership on Economic Relations

Sombat Thamrongthanyawong^a bLi Renliang^c✉

^aDirector, ^bResearcher, ASEAN and Asia Studies Center (AASC)
National Institute of Development Administration

^cLecturer, School of Social and Environmental Development
National Institute of Development Administration
✉lirenliang2511@hotmail.com

Abstract

This paper aimed to study the relationship between Thailand and China in terms of strategic partnership. The purposes were: 1) to study the facts on current economic situation in Thailand and ASEAN countries; 2) to study the facts on current economic situation in China; 3) to study the strategic problems negotiated with issues to be considered in the global slowing economy; and 4) to give strategic suggestions on Thailand and China's economic cooperation to both Thai government and Chinese government. The study has found that Thailand and China were facing the current "New Normal" situation which both countries seek to accelerate restructuring to meet. ASEAN countries were facing the same situation as Thailand, China and all countries in the world as well. When considering the economic performance reported by International Institute for Management Development (IMD) in 2016, China prepared its national economic development plan under the name of "Strategic Plan and Five-Year Plan on the 13th China's New Normal". The importance of this strategic plan was to push economic development together with the creation of defense national security. The essence of the 13th national economic development plan was to focus on transforming the economic development pattern and adjusting on system compliance in accordance with the "New Normal" situation. The projects focused on major transportation along the roads, seacoast and river-coast under the name of "One Belt One Road". Liberalization of foreign investments, green industry with low-carbon release and recycle, these strategies were created for China's national mega database under the name of "Big Data". Liberalization of the economy linked to economic corridor from east - west land, pushing other sea routes countries for cooperation, economic partnership for mutual benefit between China and foreign countries, were to make the local economies strengthening of industrial production with "Made in China 2025" and to open set prices regulations according to market system forces. Some recommendations for Thai government can be made as follow: 1) Thai government must strengthen ties in trade, investment stronger coordination between the government and the private sectors for more export. 2) Thai government must provide more products for Chinese consumers and set strategy for trade expansion and investment for support of the project "One Belt One Road". In conclusion, a trade and investment situation analysis and policy analysis between Thailand and China will promote

economic development strategy for both countries. The following strategies are strategic development for economic relationship between Thailand and China. Strategy 1. Increase the value of trade between Thailand and China by public relations strategy to promote mutual trade by promotion-boost trade with each other and tackle trade barrier problems. Strategy 2. Use value-added products from Thailand for the trade deficit reduction with China by creating value-added production focusing on processing agricultural products such as rice, rubber, fruits and many more products. Strategy 3. Promote mutual investment between Thailand and China for mutual benefits. As for Thailand it has the best location as the center of ASEAN in encouraging Chinese enterprises to build production base in Thailand. Strategy 4. Build strategic partnership by collaborative Research and Development (R & D) for competition capabilities. Strategy 5. Open paths for Thailand and China investing together with the policy coordination. Thailand has policies and collective agreements, such as, industry 4.0, super cluster, and the Board of Investment (BOI) of Thailand investment promotion policies such as international trade center and international headquarters. China has policies such as, “Made in China 2025” and “One Belt One Road”.

Keywords: Strategic Partnership, Economic Situation, New Normal, Made in China 2025, One Belt One Road

บทนำ

ไทย-จีน ไม่ใช่อื่นไกล เป็นพี่น้องกัน ประชาชนจีนกับประชาชนไทยมีการติดต่อสัมพันธ์กันมาช้านาน ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาขึ้นอีกครั้งเมื่อ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีของไทยสมัยนั้นเดินทางเยือนจีนเป็นครั้งแรกและได้ร่วมลงนามกับนายกรัฐมนตรีโจวเอินไหล (周恩来) ในแถลงการณ์ร่วมไทย-จีนว่าด้วยการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1975 นับเป็นการเปิดประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนอีกครั้งหนึ่ง ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาจนถึงค.ศ. 2015 ได้สถาปนามาครบ 40 ปี สัมพันธภาพไทย-จีน ทุกด้านได้ขยายตัวและยกระดับทั้งด้าน เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความมั่นคง ทั้งสองประเทศได้ร่วมมือกันในการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศที่อำนวยความสะดวกซึ่งกันและกันและอำนวยความสะดวกแก่ภูมิภาค ปัจจุบันอาเซียน (ASEAN) มีประชากร 650 ล้านคน ในขณะที่จีนมีประชากรรวม 1,370 ล้านคน รวมกันแล้วจะมีประชากรถึง 2,020 ล้านคน เป็นชุมพลังทางเศรษฐกิจ เป็นตลาดที่ยิ่งใหญ่ของภูมิภาคและของโลก ความสัมพันธ์อาเซียน-จีนจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่ยิ่งใหญ่ในการทำให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้านซึ่งประเทศไทยมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นศูนย์กลางของประเทศอาเซียนที่ตั้งอยู่บนแผ่นดินใหญ่ของเอเชีย ซึ่งประเทศจีนโดยประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ได้ ประกาศนโยบายสำคัญ ต่อชาวโลกและยืนยันโดยสภาประชาชนแห่งชาติ¹ นั่นคือ นโยบายเส้นทางสายไหมยุคใหม่ทั้งทางบก (Silk Road) และทางทะเล (Maritime Silk Road) หรือที่เรียกภาษาจีนว่า “อีต้าย อี้ลู่” (一带一路) ซึ่งถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์สันติภาพและการพัฒนาของโลก ในยุคปัจจุบัน ซึ่งทางท่าน นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ประกาศสนับสนุนยุทธศาสตร์เส้นทางสายไหมของประธานาธิบดีสี จิ้นผิงอย่างเต็มที่ในห้วงเวลาการประชุมผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปคครั้งที่

¹ ดร.โกคิน พลกุล นายยกสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย-จีน เนื่องในโอกาสต้อนรับคณะ Young Executive จากประเทศจีนเข้าร่วมสัมมนา Thai-Chinese Yong Executive Program ที่ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1-6 มีนาคม 2558

22 ที่กรุงปักกิ่งซึ่งสาธารณรัฐประชาชนจีนเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2014 ความสัมพันธ์และไมตรีไทย-จีน ในอดีตสามารถบอกกล่าวแก่ชาวโลกว่าเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21 คือการดำเนินการตามแบบอย่างการสร้างมิตรไมตรีและผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างจีนกับประเทศต่าง ๆ ตลอดเส้นทางสายไหมเช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วในสมัยต้นราชวงศ์หมิง สำหรับเส้นทางสายไหมทางทะเล (Maritime Silk Road) และในยุคราชวงศ์ชิงสำหรับเส้นทางบก (Silk Road) นับตั้งแต่การสถาปนาความสัมพันธ์ รัฐบาลไทยและรัฐบาลจีนทุกรัฐบาลได้สานความสัมพันธ์และมิตรภาพที่ดีต่อกันตลอดมา ทั้งการเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมและสนับสนุนการค้าการลงทุนระหว่าง 2 ประเทศด้วยความไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมถึงการลงทุนเข้าร่วมเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้งธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (AIIB) และได้บรรลุข้อตกลงความร่วมมือในการก่อสร้างทางรถไฟสามเส้นทางที่จะเชื่อมจากประเทศจีนเข้าสู่ประเทศไทยทางภาคอีสาน ลงมาสู่ภาคกลางและกรุงเทพฯ และเชื่อมไปถึงภาคตะวันออกของประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีการประชุมร่วมกันของคณะกรรมการระดับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระดับชาติของทั้งสองฝ่าย (JC) ที่มีรองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจของแต่ละฝ่ายเป็นประธานได้มีการลงมติเพิ่มพูนความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ของทั้งสองประเทศ

ในส่วนของอาเซียน-จีนเริ่มมีความสัมพันธ์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1991 ในโอกาสครบรอบความสัมพันธ์ในปี ค.ศ. 2015 ครบ 25 ปีของความสัมพันธ์อาเซียน-จีน มีการเปิดศูนย์อาเซียน-จีน (ASEAN-China Centre) ที่กรุงปักกิ่ง เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนในระดับประชาชน ในช่วงปี ค.ศ. 2012-2015 ไทยในฐานะผู้ประสานงานความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ได้ผลักดันนโยบาย 3 Cs คือ (1) Community ได้แก่ การสร้างประชาคมอาเซียน โดยผลักดันให้มีการสนับสนุนจากจีน (2) Connectivity ส่งเสริมให้ภาครัฐและเอกชนจีนสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายความเชื่อมโยงภูมิภาคในทุกมิติ (3) Regional Code of Conduct in the South China Sea (COC) โดยมุ่งเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ (Trust and Confidence) ระหว่างกัน² หลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ในปี ค.ศ. 2001 ทำให้อุปสรรคทางการค้าของจีนกับประเทศต่าง ๆ ลดลงมาก กอปรกับไทยและจีนได้ทยอยยกเลิกการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าระหว่างกันภายใต้กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนซึ่งเริ่มมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 2003 ส่งผลให้การค้าระหว่างทั้งสองประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว

ดังนั้นภาพรวมของความสัมพันธ์ไทย-จีน มีมายาวนาน มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นทั้งทางด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว การร่วมมือในทุก ๆ ด้าน เนื่องมาจากประเทศไทยมีภูมิยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงการคมนาคมของภูมิภาคอาเซียน ทั้งทางบกและทางทะเล ซึ่งทางบกเป็นจุดเชื่อมต่อโครงสร้างคมนาคมทั้งทางรถไฟและถนนระหว่างจีนกับอาเซียน ทางทะเลประเทศไทยเป็นศูนย์กลางและเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างมหาสมุทรอินเดียกับมหาสมุทรแปซิฟิก ที่สำคัญเส้นทางสายไหมทางทะเลสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของจีน Belt and Road ซึ่งมุ่งในหลัก 2 ประการ³ คือ (1) “ลู่”(路) หรือ เครือข่ายโลจิสติกส์

² ธนาคารแห่งประเทศไทย ความสัมพันธ์และยุทธศาสตร์ไทย-จีน เข้าถึงโดย https://www.bot.or.th/Thai/AboutBOT/RolesAndHistory/Documents/StrategyThai_China_20120327_A5_3.pdf. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559

³ ดร.โคคิน พลกุล นายกษมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย-จีน เนื่องในโอกาสเปิดการสัมมนาทางยุทธศาสตร์ไทย-จีน ครั้งที่ 4 ณ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว ประเทศจีน วันอาทิตย์ที่ 26 กรกฎาคม 2558

เครือข่ายคมนาคมของภูมิภาคและของสองทวีป คือ เอเชียกับยุโรป และ (2) “เทริน”(人) ประชาชน ต้องทำให้ประชาชนสามารถไปมาหาสู่กันฉันท์มิตรได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะเห็นได้ชัดในด้านการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ไทย-จีนในอดีตที่ผ่านมา ในปัจจุบัน และในอนาคต ไทย-จีน ต้องสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก และจีนในยุคสถานการณ์ใหม่ “New Normal”

สถานการณ์เศรษฐกิจปัจจุบันในประเทศไทยกำลัง “ติดกับดัก”⁴

การเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะ “การส่งออก” การส่งออกจะติดลบต่อเนื่องเป็น “ปีที่ 3” เศรษฐกิจไทยกำลังเผชิญ “ปัญหาเชิงโครงสร้าง” ที่รับมือไม่ทัน กับบริบทใหม่ที่เรียกว่า “Thailand 's New Normal” ซึ่งเป็นการ “ปรับฐาน” สู่ทิศทางเศรษฐกิจเติบโตต่ำ เมื่อเทียบกับในอดีตปัญหาเชิงโครงสร้างโดยเฉพาะ “โครงการการผลิต” เริ่มมีปัญหา แรงงานเริ่มหายจากระบบมากขึ้น เพราะฐานประชากรส่วนใหญ่เข้าสู่ช่วงสูงวัย (Aging Society) นอกจากนี้ ไทยยังขาดการพัฒนา “ต้นน้ำการผลิต” จนนำไปสู่การขาดการสร้างสรรคการผลิต สินค้าและบริการใหม่ ๆ สำหรับ “ภาคการส่งออก” ปัจจุบันสัดส่วนรายได้ลดลง เนื่องจากเผชิญกับปัจจัยรุมเร้าภายนอก เศรษฐกิจโลกผันผวน ประเทศคู่ค้าทุกรายที่เคยนำเข้าสูง กลับนำเข้าลดลง ขณะที่ปัจจัยภายใน สินค้าหลายรายการยังไม่สามารถปรับตัวรับกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรวมทั้งความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนไปสู่ยุคบริบท “การค้าใหม่”⁵ วิฤติเศรษฐกิจของประเทศไทยและประเทศคู่ค้าต่างได้รับผลกระทบ จากภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เช่น การชะลอตัวของเศรษฐกิจ ค่าแรงที่สูงขึ้น และต้องลงทุนมหาศาลในการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังนั้นการเข้าสู่บริบทใหม่ของเศรษฐกิจไทย (Thailand New Normal) เป็นความท้าทายต่อการพัฒนาสภาพทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้น เนื่องจากยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดจึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพในทุกมิติ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะสินค้าทางการกลุ่มสินค้าเกษตร ซึ่งเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodity) อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาในตลาดโลกสูง และประเทศไทยยังเผชิญกับปัญหาด้านการจัดการมาตรฐานทางการประมง และปัญหาการค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นข้อจำกัดด้านเสรีภาพทางการค้า เป็นการกีดกันทางการค้าของประเทศพัฒนาแล้วนำมาใช้เป็นตัวกำหนดมาตรฐานทางการค้าดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากฐานการผลิตที่ใช้แรงงานมนุษย์ และใช้ทรัพยากรเพื่อการส่งออก มุ่งเน้นทางด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและการใช้นวัตกรรมเข้ามาขยายฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจแม้แต่ประเทศที่มีฐานการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดอย่างประเทศจีน ยังต้องปรับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เน้นในเรื่องการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม สำหรับประเทศไทย “อุปสงค์การบริโภคสินค้าภายในประเทศ” เริ่มเผชิญปัญหา เพราะราคา

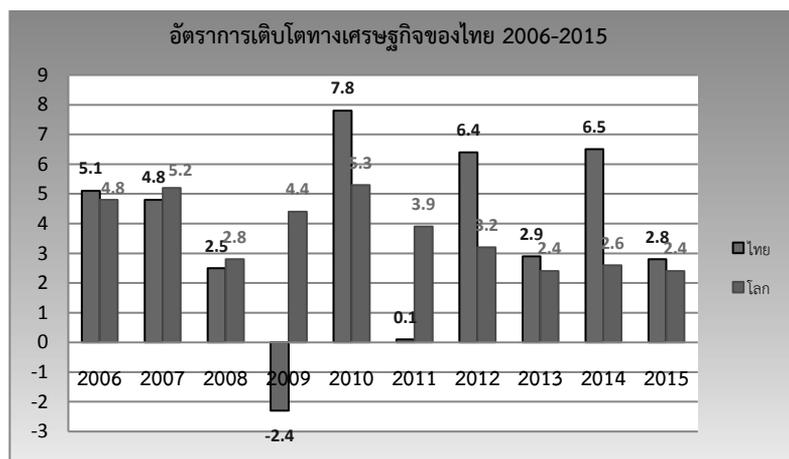
⁴ สืบค้นจาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/661052> “New Normal ชะตากรรมส่งออกไทย” กรุงเทพธุรกิจ ประกายดาว แบ่งสันเทียะ วันที่ 17 สิงหาคม 2558.

⁵ นพพร เทพสิทธิ์า ประธานสภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย (สรท.) สู่ยุคบริบท “การค้าใหม่” กรุงเทพธุรกิจสืบค้นจาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/661052>. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559

สินค้าเกษตรตกต่ำ สวนทางกับหนี้ภาคครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้ประเทศไทยติดกับกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap)

ตารางที่ 1 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ช่วงปี ค.ศ. 2006-2015

ช่วงเวลา (ปี ค.ศ.)	อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ) ไทย	อัตราอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (ร้อยละ) โลก
2006	5.1	4.8
2007	4.8	5.2
2008	2.5	2.8
2009	-2.3	4.4
2010	7.8	5.3
2011	0.1	3.9
2012	6.4	3.2
2013	2.9	2.4
2014	6.5	2.6
2015	2.8	2.4

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ปี ค.ศ.2006-2015

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและ The World Economic Outlook เข้าถึงโดย

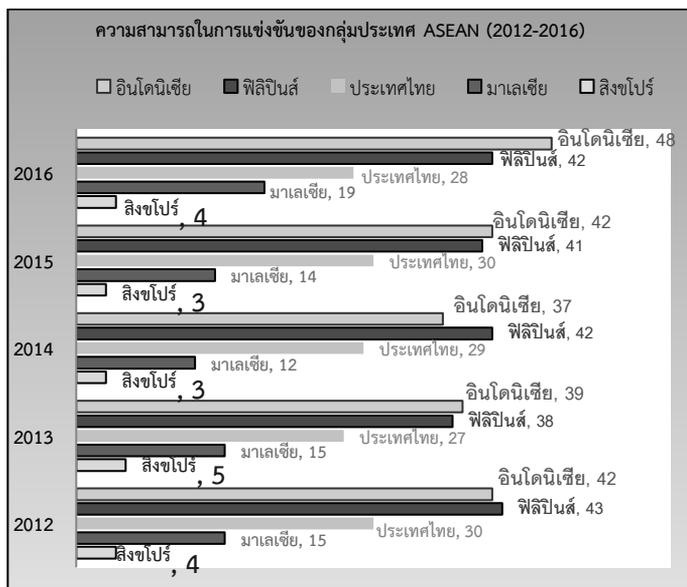
<https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/AnnualReport/Pages/default.aspx>

International Institute for Management Development (IMD) ได้เผยแพร่รายงานการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ เรียกว่า The World Competitiveness Yearbook (WCY) ให้มีความสำคัญกับการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันการศึกษาครั้งนี้ศึกษาภาพรวมของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียน เจาะลึกในปัจจัยด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ซึ่งเป็นปัจจัยเกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจซึ่งเป็นการประเมินในเชิงเศรษฐศาสตร์มหภาคของเศรษฐกิจภายในประเทศซึ่งประกอบด้วย 5 ปัจจัยย่อยได้แก่ (1) เศรษฐกิจภายในประเทศ (Domestic Economy) (2) การค้าระหว่างประเทศ (International Trade) (3) การลงทุนระหว่างประเทศ (International Investment) (4) การจ้างงาน (Employment) และ (5) ระดับราคาสินค้า (Prices) กลุ่มประเทศในอาเซียนที่เข้าร่วมในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันมีทั้งหมด 5 ประเทศ จากกลุ่มประเทศที่เข้าการจัดอันดับโดย IMD ทั้งหมด 61 ประเทศทั่วโลกในปี ค.ศ. 2016 โดยมีประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียนเข้าร่วมจัดอันดับโดย IMD คือ ประเทศสิงคโปร์ (Singapore) ประเทศมาเลเซีย (Malaysia) ประเทศไทย (Thailand) ประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia) และประเทศฟิลิปปินส์ (Philippines) ดังนี้

ภาพรวมความสามารถในการแข่งขันที่จัดโดย IMD ในกลุ่มประเทศในอาเซียนที่เข้ารับการจัดอันดับทั้ง 5 ประเทศในระหว่างปี ค.ศ. 2012-2016 พบว่า ประเทศสิงคโปร์ (Singapore) มีความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมสูงที่สุด ตามมาด้วยประเทศมาเลเซีย (Malaysia) ประเทศไทย (Thailand) ประเทศฟิลิปปินส์ (Philippines) และประเทศอินโดนีเซีย (Indonesia) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความสามารถในการแข่งขันของประเทศในกลุ่มอาเซียนโดย IMD (WCY 2012-2016)

อันดับความสามารถในการแข่งขัน จัดอันดับโดย IMD	ปี 2012	ปี 2013	ปี 2014	ปี 2015	ปี 2016
1. สิงคโปร์(Singapore)	4	5	3	3	4
2. มาเลเซีย (Malaysia)	14	15	12	14	19
3. ประเทศไทย(Thailand)	30	27	29	30	28
4. ฟิลิปปินส์(Philippines)	43	38	42	41	42
5. อินโดนีเซีย(Indonesia)	42	39	37	42	48

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มประเทศ ASWAN (ค.ศ.2012-2016)

ที่มา: IMD (W CY2016)

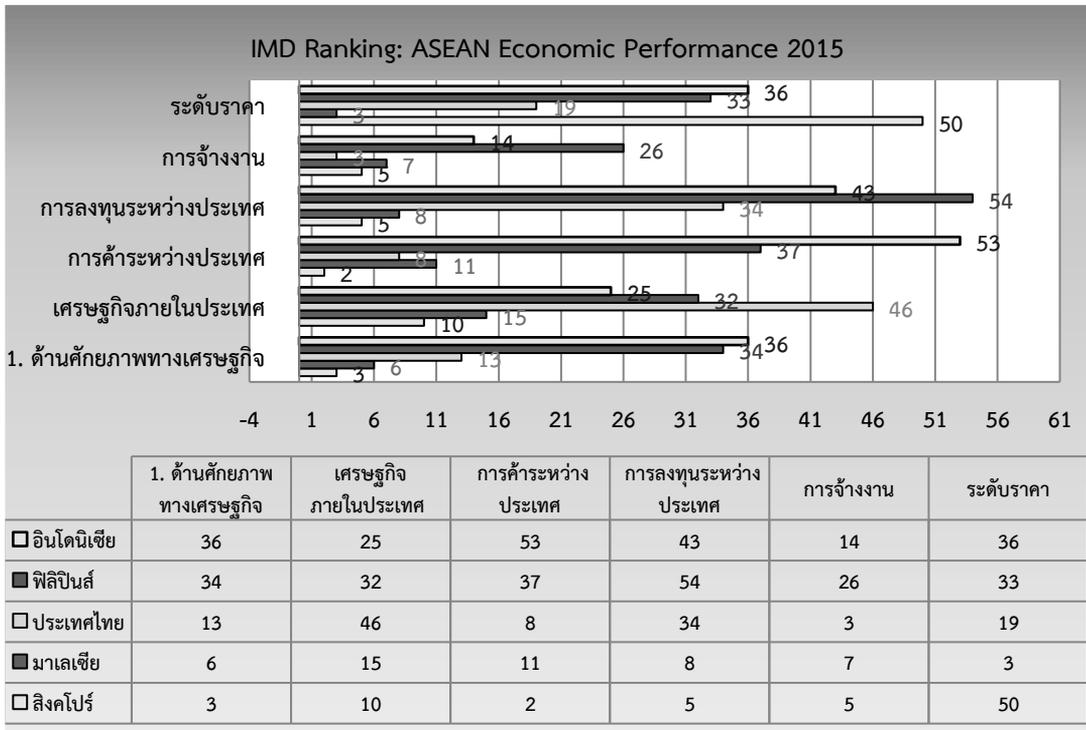
หมายเหตุ ตัวเลขต่ำแสดงถึงความสามารถในการแข่งขันสูง

ตารางที่ 3 คักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ของกลุ่มประเทศอาเซียน ค.ศ. 2012-2016

ความสามารถในการแข่งขันปัจจัยด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ	ปี 2012	ปี 2013	ปี 2014	ปี 2015	ปี 2016
1. สิงคโปร์ (Singapore)	9	13	6	3	4
2. มาเลเซีย (Malaysia)	10	7	9	6	11
3. ประเทศไทย (Thailand)	15	9	12	13	13
4. ฟิลิปปินส์ (Philippines)	42	31	37	34	38
5. อินโดนีเซีย (Indonesia)	32	33	39	36	37

ที่มา: IMD (WCY, 2016)

ความสามารถในการแข่งขันที่จัดอันดับโดย IMD ในส่วนของปัจจัยด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประกอบด้วยปัจจัยย่อย 5 ด้านจากภาพพบว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในปัจจุบันด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับจาก IMD ในปี ค.ศ. 2016 อยู่ในอันดับที่ 13 ในจำนวนผู้เข้ารับการจัดอันดับ 61 ประเทศทั่วโลก

ภาพที่ 3 แผนภูมิภาพรวมของความสามารถในการแข่งขันด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียนที่เข้ารับการจัดอันดับโดย IMD ปี ค.ศ. 2015

ที่มา: <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/> สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559

หมายเหตุ: ตัวเลขที่น้อยแสดงถึงความสามารถในการแข่งขันสูง ตัวเลขมากแสดงถึงความสามารถในการแข่งขันต่ำ

จากภาพประเด็นที่ประเทศไทยจะต้องเร่งพิจารณา คือ เศรษฐกิจภายในประเทศ ซึ่งได้รับการจัดอันดับที่ 46 จากผู้เข้าร่วมจัดอันดับ 61 ประเทศและในเรื่องของการลงทุนระหว่างประเทศประเทศไทยได้อันดับที่ 34 จาก 61 ประเทศประเทศสิงคโปร์ถึงแม้มีความสามารถในการแข่งขันด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงอันดับที่ 3 จาก 61 ประเทศ ยังเผชิญปัญหาด้านปัจจัยระดับราคาที่ทำให้ความสามารถในการแข่งขันต่ำ คือ อันดับ 50 จาก 61 ประเทศ แสดงให้เห็นว่าสิงคโปร์ ต้องหาทางปรับลดปัจจัยการผลิต ค่าแรง และปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านการกำหนดระดับราคาให้ต่ำลง ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในส่วนของภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนในทุกภูมิภาคของแต่ละประเทศภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและยกระดับความสามารถใน

การแข่งขันในส่วนของภาครัฐเป็นกองหลังที่มีหน้าที่สนับสนุนโดยการดำเนินนโยบายการปรับปรุงสภาพแวดล้อมต่างๆที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจภาคประชาชนควรให้การสนับสนุนสินค้าหรือบริการที่ผลิตในประเทศเพื่อเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจให้ประเทศ

ข้อเท็จจริง/สถานการณ์ปัจจุบันในประเทศจีนด้านเศรษฐกิจ

ปัจจุบันเศรษฐกิจจีนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก หากมองย้อนประวัติศาสตร์ของจีน การเริ่มต้นปฏิรูปเศรษฐกิจโดยใช้ระบบกลไกตลาดในปี ค.ศ. 1978 นับเป็นจุดสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจจีน ซึ่งยากจนมากที่สุดประเทศหนึ่งของโลกโดยประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว [GDP per Capita (US\$)] เพียง 205 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี สามารถขยายตัวต่อเนื่องจนมีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นถึง 37 เท่าในปัจจุบัน 7,960.63 ดอลลาร์สหรัฐต่อปีในปี พ.ศ. 2016⁶ และทำให้มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของโลกในปี 2015 โดยมี GDP เท่ากับ 13.9 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในขณะที่ GDP ของสหรัฐอเมริกาเท่ากับ 19.26 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ นอกจากนี้ไอเอ็มเอฟระบุว่าจีดีพีของจีนเมื่อวัดจากอำนาจกำลังซื้อเปรียบเทียบซึ่งนำอัตราเงินเฟ้อของแต่ละประเทศมาคำนวณด้วยหรือที่เรียกว่า PPP (Purchasing Power Parity) จีนสามารถคว้าแชมป์ประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดของโลก⁷ คือมีค่า GDP (PPP) เท่ากับ 19.36 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ ในขณะที่ GDP (PPP) ในสหรัฐเท่ากับ 19.26 ล้านล้านเหรียญ จีน มี GDP (PPP) เท่ากับ 19.36 ล้านล้านเหรียญ ดังนั้นจีนจึงครองอันดับ 1 ได้เป็นครั้งแรกในรอบ 140 ปี ประเทศจีนที่สามารถถึตัวขึ้นมาได้อย่างไม่น่าเชื่อหลังจากหันมาใช้การปกครอง 1 ประเทศ 2 ระบบทำให้ประเทศเจริญเติบโตและพัฒนาอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามการเกิดปรากฏการณ์ New Normal⁸ หรือ "ความปกติในรูปแบบใหม่" หรือ "บรรทัดฐานใหม่ของเศรษฐกิจโลก" ซึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจโลกหลังวิกฤตซับไพรม์เศรษฐกิจโลกได้มีการเปลี่ยนปัจจัยการผลิตซึ่งปัจจัยการผลิตเกี่ยวข้องกับ 3 ประเด็นหลัก คือ (1) แรงงาน: อัตราการเกิดของประชากรที่ลดลงและอายุขัยของประชากรโลกที่เพิ่มขึ้น (2) ทุน: การสะสมทุนที่สูงขึ้น = การลงทุนที่ลดลงสาเหตุก็เพราะเนื่องจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจและ (3) เทคโนโลยี: พบว่าในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีนวัตกรรมใหม่ๆ ออกมาในอัตราที่ลดลงอาจมีผลมาจากกลุ่มผู้ประกอบการที่มีเม็ดเงินสูงไม่ต้องการลงทุนใน R&D จุดเปลี่ยนทางโครงสร้างการค้าของโลก สาเหตุเป็นเพราะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว เมื่อเทียบกับยุคก่อนเกิดวิกฤตที่เศรษฐกิจขยายตัวจากการเปิดประเทศของจีน ทำให้ระบบการค้าของโลกสามารถโตขึ้นได้อย่างมาก เพราะขนาดตลาดของจีนนั้นใหญ่เพียงพอต่อการกำลังการผลิตของโลกที่มีอยู่ แต่พอเศรษฐกิจจีนชะลอตัวไม่ได้โตในระดับเลข 2 หลักต่อปีเหมือนเดิมจึงเกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกได้ และจีนได้เปลี่ยน แนวทางการบริหารประเทศ จากที่ต้องการโตจากการส่งออก เป็นการเติบโตจากการบริโภคภายในประเทศ

⁶ สำนักพัฒนาตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเอเชีย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

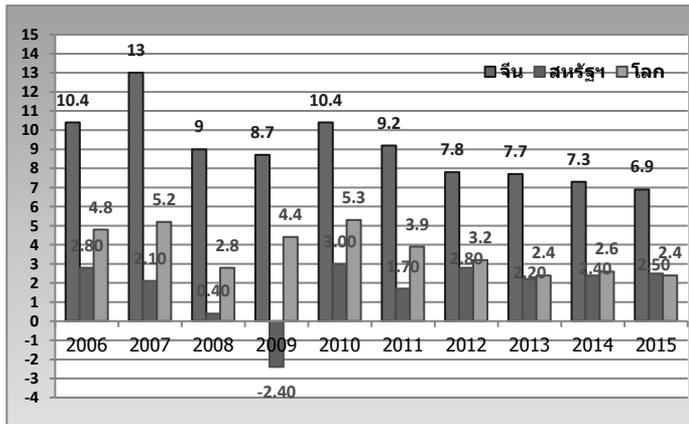
⁷ จีนแซงสหรัฐขึ้นแทน เศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลก เข้าถึงโดย: <http://www.thairath.co.th/content/469531> สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559

⁸ New Normal บรรทัดฐานใหม่ของเศรษฐกิจโลกเข้าถึงจาก <http://www.iammmessenger.com/?p=2001> สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559

ซึ่งจะทำให้เศรษฐกิจจีนมีความมั่นคงยิ่งขึ้นการเปลี่ยนทางโครงสร้างทางการเงิน ในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมา มีการรวมตัวกันทางการเงินระหว่างประเทศเกิดขึ้นมากมาย ที่เห็นได้ชัดคือ ธนาคาร ADB(Asian Development Bank) AIIB (Asian Infrastructure Investment Bank) และ TPP (Trans-Pacific Partnership) ที่เพิ่งเกิดการรวมตัว ผลคือเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงทุน เพิ่มสภาพคล่องให้กับระบบการเงิน แต่ในสถานการณ์ที่มีปริมาณเงินล้นโลกเช่นสถานการณ์ในปัจจุบัน การเปิดเสรีให้เงินโยกไปโยกมาง่าย ๆ ก็ทำให้เกิดความผันผวนในตลาดเงินมากตามไปด้วยดังนั้นสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับ “New Normal” ของเศรษฐกิจโลก คือ (1) อัตราเงินเฟ้อของโลกจะยังอยู่ในระดับต่ำไปอีกยาวนาน (2) การค้าระหว่างประเทศจะลดลงเรื่อย ๆ พื้นตัวได้ยากเพราะทุกประเทศบนโลกเปลี่ยนนโยบายเศรษฐกิจ (Policy Shift) จากการส่งออกเป็นการเติบโตในประเทศ (3) ระบบการเงินโลกที่เชื่อมกันจะทำให้เงินทุนเคลื่อนย้ายเร็วขึ้น (4) เศรษฐกิจโลกโตในอัตราที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระยะยาวไปอีกอย่างน้อย 3-5 ปี จุดเปลี่ยนทางโครงสร้างการค้าของโลก สาเหตุเป็นเพราะ เศรษฐกิจโลกชะลอตัว เมื่อเทียบกับยุคก่อนเกิดวิกฤตที่เศรษฐกิจขยายตัวจากการเปิดประเทศของจีน ทำให้ระบบการค้าของโลกสามารถเติบโตขึ้นได้อย่างมาก เพราะขนาดตลาดของจีนนั้นใหญ่เพียงพอต่อกำลังการผลิตของโลกที่มีอยู่ ปัจจุบันจีนได้เปลี่ยนแนวทาง (Direction) การบริหารประเทศ จากที่ต้องการเติบโตจากการส่งออก เป็นการโตจากการบริโภคภายในประเทศ อาจทำให้การค้าของโลกชะลอตัวลงทั้งหมด กล่าวโดยสรุปประเทศจีนมีบทบาทและความสำคัญในเศรษฐกิจโลกจะลดลง มีบทบาทในภูมิภาคอาเซียนและประเทศไทยอย่างมากกระทบการส่งออกของไทยหากจีนใช้นโยบายบริโภคภายในประเทศ “Made in China 2025”

ตารางที่ 4 อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนช่วงปี ค.ศ. 2006-2015

ช่วงเวลา ปี ค.ศ.	จีน	สหรัฐฯ	โลก
2006	10.4	2.80	4.8
2007	13.0	2.10	5.2
2008	9.0	0.40	2.8
2009	8.7	-2.40	4.4
2010	10.4	3.00	5.3
2011	9.2	1.70	3.9
2012	7.8	2.80	3.2
2013	7.7	2.20	2.4
2014	7.3	2.40	2.6
2015	6.9	2.50	2.4

ภาพที่ 4 แผนภูมิแสดงอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนช่วงปี ค.ศ. 2006-2015

ที่มา: China Statistical Year Book และ The World Economic Outlook (เล่มที่ 1 ปี ค.ศ. 2015)

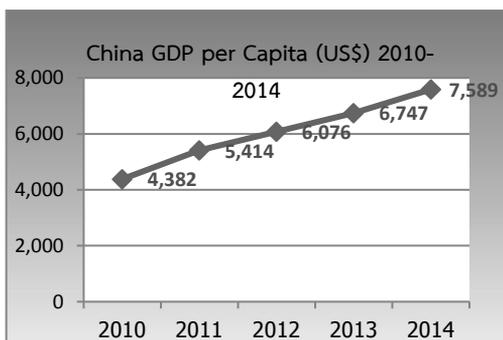
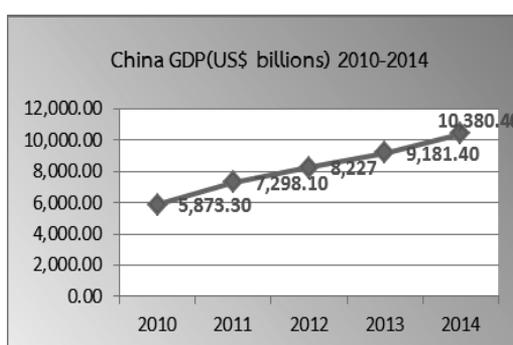
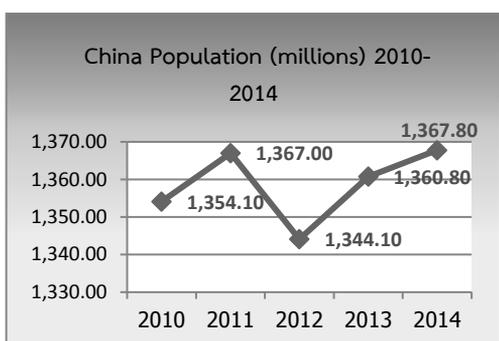
ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติจีน (National Bureau of Statistics) และข้อมูลจาก The World Economic Outlook จากปี ค.ศ. 2006-2015 บ่งชี้ว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีน 10 ปี ให้หลังมีแนวโน้มเป็นในทิศทางที่ต่ำลงจากปีค.ศ. 2010 เรื่อยมาจนถึงปี ค.ศ. 2015 แนวโน้มอัตราการขยายตัวหรือการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่ำที่สุดในรอบ 25 ปี ทั้งนี้เนื่องจากฐานเศรษฐกิจของจีนเติบโตขึ้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต ข้อมูลของ The World Economic Outlook จากปี ค.ศ. 2006-2015 พบว่าอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากปี ค.ศ. 2010 มาจนถึงปี ค.ศ. 2015 การเติบโตทางเศรษฐกิจของโลกชะลอตัวเหลือเพียงร้อยละ 2.40 ในปี ค.ศ. 2015 สาเหตุเกิดมาจากการปรับตัวทางโครงสร้างของเศรษฐกิจโลกเกิดการชะลอตัวของประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่การปรับโครงสร้างสมดุลเศรษฐกิจของจีนเองราคาสินค้าตกต่ำและการเกิดสถานการณ์ของเศรษฐกิจจีนในยุคการเจริญเติบโตรูปแบบใหม่ (China New Normal)

เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจของจีนปี 2010-2014 ได้แก่ จำนวนประชากรรวมจากปี ค.ศ. 2010-2012 มีแนวโน้มต่ำลงจากปี ค.ศ. 2012 เป็นต้นมาจำนวนประชากรของจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย ด้านดัชนีชี้วัดทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจีนได้แก่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ GDP (US\$ Billions) GDP per Capita (US\$) และ GDP (PPP) as Share (%) of World Total ของจีนมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกันตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010-2014

ตารางที่ 5⁹ เครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจของจีน ปี ค.ศ. 2010-2014

Key Indicators	ปี 2010	ปี 2011	ปี 2012	ปี 2013	ปี 2014
1. Population (millions)	1,354.1	1,367.0	1,344.1	1,360.8	1,367.8
2. GDP (US\$ billions)	5,873.3	7,298.1	8,227	9,181.4	10,380.4
3. GDP per Capita (US\$)	4,382	5,414	6,076	6,747	7,589
4. GDP(PPP) as Share(%) of World Total	13.61	14.32	14.92	15.40	16.32

ที่มา: The Global Competitiveness Report 2015-2016 (World Economic Forum)

ภาพที่ 5 แผนภูมิแสดงเครื่องชี้วัดทางเศรษฐกิจของจีน ปี ค.ศ. 2010-2014

ที่มา: The Global Competitiveness Report 2015-2016 (World Economic Forum)

⁹ The Global Competitiveness Report 2011-2015, World Economic Forum เข้าถึงโดย http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559

ดัชนีชี้วัดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทย-จีน (Economy & Growth)ปี ค.ศ. 2011-2014¹⁰

ภาพรวมของดัชนีชี้วัดการเติบโตของเศรษฐกิจประเทศไทย-จีน โดย The World Bank ได้รวบรวมรายประเด็น ทั้งเรื่องภาพรวมตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011-2014 ในเรื่องของดัชนีชี้วัดการเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งจะนำเสนอในหัวข้อที่สำคัญและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของ ไทย-จีน ดังนี้

1. ดัชนีการส่งออกสินค้า (Exports of goods and services (% of GDP) เห็นได้ชัดว่าประเทศไทยมีการส่งออกสินค้าในปริมาณที่สูงมากตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ 60.7-70.3 ส่วนประเทศจีนตั้งแต่ปี ค.ศ. 2011-2014 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 22.6-25.5 ซึ่งในปี ค.ศ. 2014 มีแนวโน้มการส่งออกที่ลดลง

ภาพที่ 6 แผนภูมิแสดงดัชนีการส่งออกสินค้าของไทยและจีน ค.ศ. 2011-2014

ที่มา: The World Bank เข้าถึงโดย <http://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS/countries> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559

2. ดัชนีการนำเข้าสินค้า (Imports of goods and services (% of GDP) เห็นได้ชัดว่าประเทศไทยมีการนำเข้าสินค้าในปริมาณสูงเช่นกัน คือค่าเฉลี่ยจากปี ค.ศ. 2011-2014 อยู่ระหว่าง 68.6-62.6 ซึ่งในปี ค.ศ. 2014 มีแนวโน้มลดลงอาจสืบเนื่องมาจากผลกระทบของเศรษฐกิจที่ชะลอตัวและหนี้ภาคครัวเรือนที่สูงขึ้น ประเทศจีน ดัชนีการนำเข้าสินค้าจากปี ค.ศ. 2011-2014 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 18.9-23.4 มีแนวโน้มต่ำลงเรื่อย ๆ

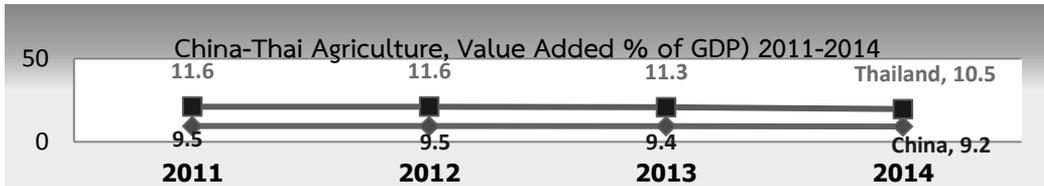

ภาพที่ 7 แผนภูมิแสดงดัชนีการนำเข้าสินค้าของไทยและจีน ค.ศ. 2011-2014

ที่มา: The World Bank เข้าถึงโดย <http://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS/countries> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559

¹⁰ The World Bank เข้าถึงโดย <http://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS/countries> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559

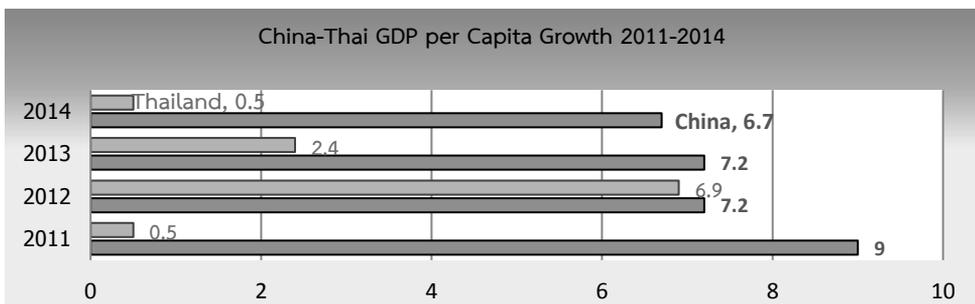
3. ภาคการเกษตร (Agriculture, value added (% of GDP) ไทย-จีนยังสามารถขยายตัวได้อีก ดูจากประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยระหว่างปี ค.ศ. 2011-2015 คือ ร้อยละ 10.5-11.6 ซึ่งยังมีโอกาสขยายตัวได้อีก ประเทศจีนเช่นกันที่มีค่าเฉลี่ยของการขยายตัวยังค่อนข้างต่ำอยู่ระหว่าง 9.2-9.5 แสดงให้เห็นประสิทธิภาพใน ภาพการเกษตรที่ยังขาดการขยายตัวทั้งประเทศไทย-จีน

ภาพที่ 8 แผนภูมิแสดงการขยายตัวภาคการเกษตรของไทยและจีน ค.ศ. 2011-2014

ที่มา: The World Bank เข้าถึงโดย <http://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS/countries> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559)

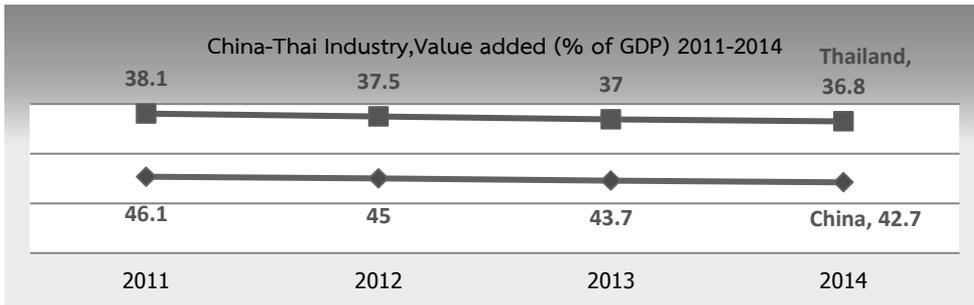
4. การขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP per capita growth (Annual (%)) พบว่าประเทศจีน มี GDP per Capita Growth คิดเฉลี่ยรายปีขยายตัวขึ้นอย่างชัดเจนจากปี 2012-2014 มีแนวโน้มในทางที่ลดลง ประเทศไทยมีการขยายตัวของ GDP per Capita คิดเฉลี่ยรายปี ในช่วงหลัง ลดลงตลอดพบว่าเป็นปี ค.ศ. 2014 มีการขยายตัวที่ต่ำมาก

ภาพที่ 9 แผนภูมิแสดงการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของจีนและไทย ค.ศ. 2011-2014

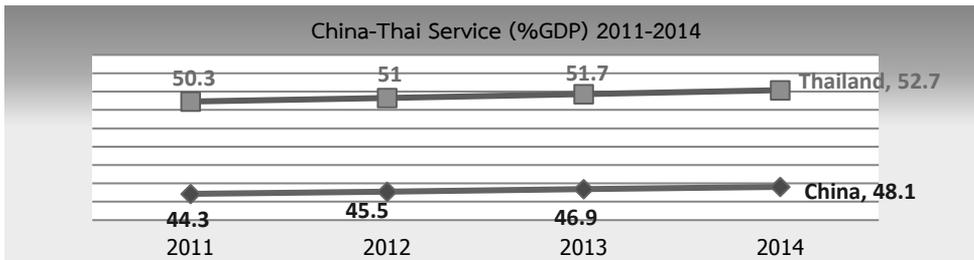
ที่มา: The World Bank เข้าถึงโดย <http://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS/countries> สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559)

5. การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม (Industry, value added (% of GDP) ประเทศจีนมี แนวโน้มการขยายตัวที่ลดลงจากปี ค.ศ. 2011-2014 จากร้อยละ 46.1 ในปี ค.ศ. 2011 เหลือเพียงร้อยละ 42.7 ในปี ค.ศ. 2014 ประเทศไทย จากร้อยละ 38.1 ในปี ค.ศ. 2011 ลดเหลือร้อยละ 36.8 ในปี ค.ศ. 2014

ภาพที่ 10 แผนภูมิแสดงการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมของจีนและไทย ค.ศ. 2011-2014
ที่มา: The World Bank เข้าถึงโดย <http://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS/countries>
สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559

6. การขยายตัวภาคบริการ (Services, etc., value added (% of GDP) เห็นได้ชัดว่าทั้งประเทศจีนและประเทศไทยมีการขยายตัวด้านภาคบริการอย่างเห็นได้ชัดจากปี ค.ศ. 2011-2014 ประเทศจีนมีแนวโน้มขยายตัวจากร้อยละ 44.3 ในปี ค.ศ. 2011 ขยายมาถึงร้อยละ 48.1 ในปี ค.ศ. 2014 เช่นเดียวกับประเทศไทย ภาคบริการมีการขยายตัว จากร้อยละ 50.3 ในปี ค.ศ. 2011 มาเป็นร้อยละ 52.7 ในปี ค.ศ. 2014

ภาพที่ 11 แผนภูมิแสดงการขยายตัวของภาคบริการของจีนและไทย ค.ศ. 2011-2014
ที่มา: The World Bank เข้าถึงโดย <http://data.worldbank.org/indicator/NV.AGR.TOTL.ZS/countries>
สืบค้นเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2559

ความสัมพันธ์ไทย-จีนด้านเศรษฐกิจ

1. การค้าระหว่างไทย-จีนการค้าระหว่างไทย-จีนในปี ค.ศ. 1975 ซึ่งเป็นปีที่สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตไทย-จีนมีเพียง 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มาถึงปี ค.ศ. 1986 จีนกลายเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับที่ 10 ของประเทศไทย และหลังจากปี ค.ศ. 1986 เป็นต้นมา การค้าระหว่างไทย-จีนมีแนวโน้มเติบโตมากขึ้นในปี ค.ศ. 1990 การค้าระหว่างไทย-จีนทะลุ 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จนปี ค.ศ. 2013 การค้าระหว่างไทย-จีนมีมูลค่า 64,959 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จีนกลายเป็นตลาดส่งออกอันดับหนึ่งของประเทศไทยและตลาดนำเข้าอันดับสองของประเทศ เราสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 12 แผนภูมิแสดงมูลค่าการค้าไทย-จีน ปี ค.ศ. 2000-2015

ที่มา: Information and Communication Technology Center with Cooperation of the Custom Department เข้าถึงโดย http://www.ops3.moc.go.th/infor/menucomen/trade_sum/report.asp สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559

จากภาพพบว่าประเทศไทยส่งออกไปประเทศจีนจากปี ค.ศ.2000-2015 มีปริมาณน้อยกว่าปริมาณนำเข้าสินค้าจากจีน ส่งผลให้ไทยขาดดุลการค้ากับจีนตลอดมาและมีแนวโน้มขาดดุลการค้าเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากขาดดุลการค้าปี ค.ศ. 2000 เป็นค่าติดลบ -553.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ณ ปี ค.ศ. 2015 ที่ผ่านมามีขาดดุลการค้าถึง -17,324 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับประเทศจีนจาก 15 ปี ย้อนหลังเพิ่มขึ้นถึง 31.32 เท่า ซึ่งประเทศไทยต้องพิจารณาด้านการส่งออก หาช่องทางเพิ่มการส่งออกไปจีนให้มากขึ้น

ตารางที่ 6 สินค้าส่งออกและสินค้านำเข้า 10 อันดับของไทยไปประเทศจีนและประเทศจีนมาไทย ปี ค.ศ. 2014

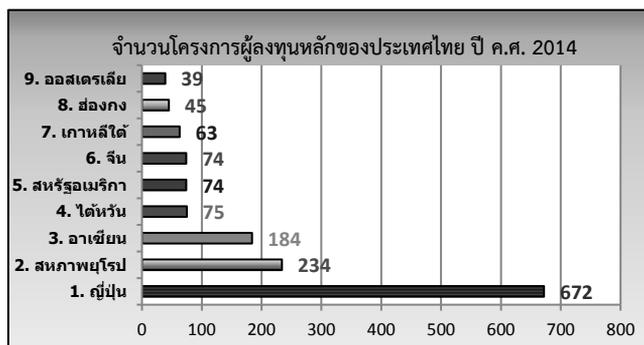
อันดับสินค้าส่งออก	มูลค่า ล้านเหรียญสหรัฐฯ	อันดับสินค้านำเข้าจากจีน	มูลค่า ล้านเหรียญสหรัฐฯ
1. พลาสติก ยาง	7,775	1. ผลิตภัณฑ์เครื่องกลและไฟฟ้า	18,964
2. ผลิตภัณฑ์เครื่องกลและไฟฟ้า	5,513	2. โลหะและผลิตภัณฑ์	5,565
3. ผลิตภัณฑ์จากพืช	3,025	3. ผลิตภัณฑ์เคมี	3,354
4. ผลิตภัณฑ์เคมี	2,863	4. พลาสติก, ยาง	1,858
5. แร่ธาตุ	1,372	5. สิ่งทอและวัตถุดิบ	1,687
6. ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	1,089	6. อุปกรณ์การขนส่ง	1,452
7. เลนส์ นาฬิกา อุปกรณ์ทางการแพทย์	651	7. เลนส์ นาฬิกา อุปกรณ์ทางการแพทย์	999
8. อาหารเครื่องดื่มและยาสูบ	587	8.เฟอร์นิเจอร์ ของเล่น อื่น ๆ ผลิตภัณฑ์ความ	814
9. สิ่งทอและวัตถุดิบ	488	9. ผลิตภัณฑ์จากพืช	740
10. โลหะและผลิตภัณฑ์	341	10. เซรามิกแก้ว	675

ที่มา: ศุลกากรจีน <http://www.qqjjsj.com/dmlssj/56005.html> สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2559

2. การลงทุนไทย-จีน ตามสถิติของกระทรวงพาณิชย์ของจีน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 - 2013 การลงทุนของจีนในไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจีนมีการลงทุนโดยตรงในไทยอยู่อันดับต้นๆของต่างประเทศที่มีการลงทุนในไทยจากสถิติของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพบว่า การลงทุนโดยตรงสุทธิจากจีนปี ค.ศ. 2014 มีโครงการลงทุน 74 โครงการ มีมูลค่าการลงทุน 33,707 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.00 ของการลงทุนโดยตรงสุทธิจากต่างชาติในไทยซึ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มีมูลค่าการลงทุน 14,612 ล้านบาท คิดเป็นการลงทุนเพิ่มจากปีที่ผ่านมา 2 เท่า การลงทุนของจีนในด้านของจำนวนโครงการอยู่อันดับที่ 6 รองจาก ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป อาเซียน ไต้หวันและสหรัฐอเมริกา และในด้านของมูลค่าการลงทุนอยู่อันดับที่ 5 รองจากญี่ปุ่น สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และอาเซียน ขณะนี้จีนมีการตั้งบริษัทในไทยมากกว่า 3,000 บริษัทและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นประเทศผู้ลงทุนหลักที่ยื่นขอรับการส่งเสริมในปี ค.ศ. 2014 พิจารณาจากจำนวนโครงการและมูลค่าเงินลงทุนส่วนไทยไปลงทุนในจีนน้อยลง เนื่องจากประเทศจีนในระยะหลังๆที่ผ่านมา มีการพัฒนาเทคโนโลยีรัฐบาลและเอกชนจีนมีเงินทุนมาก การยกเลิกสิทธิประโยชน์ในการลงทุนให้แก่ต่างชาติ ดังนั้นในระยะหลังๆ บริษัทไทยไปลงทุนที่จีนค่อนข้างน้อย

ตารางที่ 7 อันดับประเทศและจำนวนโครงการของผู้ลงทุนหลักในประเทศไทย ค.ศ. 2014

อันดับประเทศ	จำนวนโครงการ	เงินลงทุน (ล้านบาท)
1. ญี่ปุ่น	672	293,334
2. สหภาพยุโรป	234	153,709
3. อาเซียน	184	99,526
4. ไต้หวัน	75	25,977
5. สหรัฐอเมริกา	74	130,921
6. จีน	74	33,707
7. เกาหลีใต้	63	18,327
8.ฮ่องกง	45	25,706
9. ออสเตรเลีย	39	21,951

ภาพที่ 13 แผนภูมิแสดงจำนวนโครงการผู้ลงทุนหลักของประเทศไทย ปี ค.ศ. 2014

ที่มา: สถิติของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (เล่ม 2 ปี 2015)

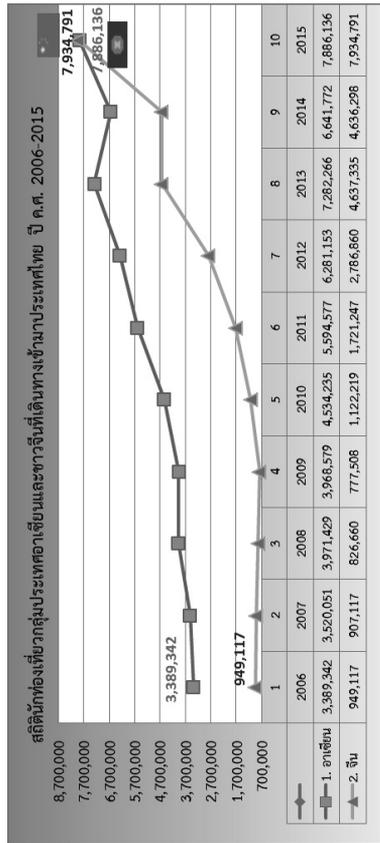
3. การท่องเที่ยว สถานการณ์การท่องเที่ยวของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN Tourism Landscape)¹¹ ในภาพรวมของสิบประเทศสมาชิกอาเซียน หากเปรียบเทียบด้านความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวแล้ว พบว่าในกลุ่มประเทศอาเซียนประเทศไทยยังคงเป็นอันดับสองรองจากประเทศมาเลเซีย (Malaysia) ประเด็นสำคัญที่ประเทศไทยขาดความพร้อม คือ ทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะประเด็นความสามารถด้านภาษา ในขณะที่ทรัพยากรทางธรรมชาตินั้นประเทศไทยได้คะแนนสูงสุดในอาเซียน การเปิดเสรีภาคบริการตามกรอบข้อตกลงของ AEC ในปี ค.ศ. 2015 ก่อให้เกิดความเสี่ยงจากการเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดของธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจโรงแรมไทยที่ส่วนใหญ่เป็น SMEs นอกจากนี้ปัญหาเรื่องของมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวที่มีความสามารถด้านภาษายังไม่มีเพียงพอรองรับความต้องการ

¹¹ สำนักพัฒนาตลาดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเอเชีย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สืบค้นโดย http://www.aseanhai.net/ewt_news.php?nid=5003&filename=index สืบค้นเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2559

ตารางที่ 8 สถิตินักท่องเที่ยวของ อาเซียนและจีนที่เดินทางเข้ามาเมืองไทยช่วงปี ค.ศ.2006-2015

ประเทศ/กลุ่มประเทศ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.อาเซียน	3,389,342	3,520,051	3,971,429	3,968,579	4,534,235	5,594,577	6,281,153	7,282,266	6,641,772	7,886,136
2. จีน	949,117	907,117	826,660	777,508	1,122,219	1,721,247	2,786,860	4,637,335	4,636,298	7,934,791
จำนวนต่างชาติทั้งหมด	13,821,802	14,464,228	14,584,220	14,149,841	15,936,400	19,230,470	22,353,903	26,546,725	24,809,683	29,881,091

ข้อมูลโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 เข้าถึงโดย [https://th.m.wikipedia.org/wiki/การท่องเที่ยวในประเทศไทยสืบต้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2559](https://th.m.wikipedia.org/wiki/การท่องเที่ยวในประเทศไทยสืบต้นเมื่อวันที่_9_กรกฎาคม_2559)

ภาพที่ 14 แผนภูมิแสดงสถิตินักท่องเที่ยวอาเซียนและจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยระหว่างปี ค.ศ. 2006-2015
 ที่มา: กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เข้าถึงโดย [https://th.m.wikipedia.org/wiki/การท่องเที่ยวในประเทศไทยสืบต้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2559](https://th.m.wikipedia.org/wiki/การท่องเที่ยวในประเทศไทยสืบต้นเมื่อวันที่_9_กรกฎาคม_2559)

ประเด็นปัญหาเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Problem)/ประเด็นต้องพิจารณาด้านเศรษฐกิจ ไทย-จีน ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

ตารางที่ 9 สรุปสถานการณ์ของเศรษฐกิจไทย-จีน ในยุคการเจริญเติบโตรูปแบบใหม่ (New Normal)

สถานการณ์ของเศรษฐกิจจีนในยุคการเจริญเติบโตรูปแบบใหม่ (China New Normal) ¹²	การเข้าสู่บริบทใหม่ของเศรษฐกิจไทย ¹³ (Thailand New Normal) ¹⁴
1. ยุคแห่งการเจริญเติบโตในอัตราสูงได้สิ้นสุดเกิดการชะลอตัวของเศรษฐกิจเนื่องจากปัจจัยการเจริญเติบโตของผลผลิตมวลรวมเฉลี่ยชะลอตัวลง	1. ภาคการเกษตรมีปัญหา การเกษตรไม่มีการพัฒนา สินค้าเกษตรราคาตกต่ำ ผลกระทบจากสินค้ากลุ่ม Commodity ที่ปรับราคาลดลง
2. ตัวเร่งการเติบโตเดิมเริ่มถูกแทนที่โดยแรงกระตุ้นใหม่ การส่งออก การลงทุน และการบริโภค ปัจจัยหลักได้ชัดเจนอย่างเห็นได้ชัดและยากที่จะมีฐานเศรษฐกิจใหญ่ขึ้น อัตราการเติบโตลดลง	2. การบริโภคภายในหดตัว เนื่องจากรายได้ภาคประชาชนชะลอตัว ทั้งราคาสินค้าเกษตร หนี้ครัวเรือน ความเชื่อมั่นภาคประชาชนลดลง
3. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้าแทนที่ระบบดั้งเดิม เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลอย่างสูงในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การดำเนินชีวิตของคนในสังคมอย่างมาก	3. พึ่งพาการส่งออกร้อยละ 70.0 ส่งออกติดลบติดต่อกัน 3 ปีซ้อน (รวมคาดการณ์ปี ค.ศ. 2015) ไทยต้องหาสินค้าใหม่เพื่อชดเชยรายได้ส่งออกที่หายไป
4. สังคมชนบทพัฒนาสู่สังคมเมืองมากยิ่งขึ้น	4. เศรษฐกิจโลกและจีนชะลอตัว ปัญหาที่ทั่วโลกต้องเผชิญภาครัฐจึงต้องวางกลยุทธ์ฝ่าวิกฤตไปให้ได้
5. ยุคต้นทุนกำลังก่อตัวอย่างเฉียบ ๑ “ต้นทุนต่ำ” คืออาวุธหลักที่ทำให้สินค้าจีนได้เปรียบด้านแข่งขันในตลาดโลก ปัจจุบันจีนได้ก้าวเข้าสู่ “ยุคที่มีต้นทุนสูง” อย่างไม่รู้ตัว อัตราค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายทางสังคม ต้นทุนด้านสิ่งแวดล้อม ต้นทุนวัตถุดิบ ต้นทุนที่ดินเพิ่มสูงขึ้นทำให้เกิดต้นทุนสูง	5. ปัญหาสหภาพยุโรปให้ใบเหลืองประมงไทย (IUU: Illegal, Unreported and Unregulated Fishing) ปัญหาไทยถูกจัดอันดับ Tier3 เกี่ยวกับรายงานการจัดอันดับสถานการณ์การค้ามนุษย์ (The Trafficking In Persons (TIP) Report) ปี ค.ศ. 2015 จากสหรัฐอเมริกา
6. ธุรกิจบริการโตแซงหน้าอุตสาหกรรม	6. องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) ติดธงแดงไทย เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าไทยที่ต้องการขนส่งทางการบิน
7. การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาคเริ่มก่อตัวขึ้น ความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรมการผลิต การเคลื่อนย้ายระหว่างภูมิภาค การเคลื่อนย้ายของประชากร การรวมกลุ่มเศรษฐกิจระดับภูมิภาค	7. ปัญหาภัยแล้ง โดยต้องเร่งบริหารจัดการน้ำ และลดการเพาะปลูก

¹² ศ.(พิเศษ) วิบูลย์ ตั้งกิตติภากรณ์ เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์และแผน 5 ปี ฉบับที่ 13 ของจีนในสถานการณ์ใหม่” มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วันศุกร์ที่ 1 เมษายน 2559

¹³ ศาสตราจารย์ รongศาสตราจารย์ ดร. สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ งาน 50 ปี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ วันที่ 31 มีนาคม 2559

¹⁴ วัลลภ วิตนาร รองประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) “9 กัดัก เร่งสาังก่อน “สายเกินแก้” กรุงเทพธุรกิจ สืบค้นจาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/661052> สืบค้นเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2559

สถานการณ์ของเศรษฐกิจจีนในยุคการเจริญเติบโตรูปแบบใหม่ (China New Normal) ¹²	การเข้าสู่บริบทใหม่ของเศรษฐกิจไทย ¹³ (Thailand New Normal) ¹⁴
8. ศักยภาพของประชากรเริ่มสำคัญกว่าปริมาณของประชากรในอดีตการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนล้วนเป็นผลมาจากการลงทุนที่ใช้แรงงานถูกจากชนบท 30 ปีให้หลัง ประชากรจีนก้าวเข้าสู่ยุคของผู้สูงอายุ จีนได้สูญเสียข้อได้เปรียบที่ดีที่สุดไปแล้ว	8. ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ที่ต้องการบริหารสร้างความสัมพันธ์ในเชิงยุทธศาสตร์กับต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจ
9. มาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมที่บทบาทมากขึ้น จีนให้คำมั่นกับประชาคมโลกว่าจะลดปริมาณการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ให้มากที่สุดและเร็วที่สุดจะบรรลุมาตรฐานสากลภายในปี 2030	9. การดึงดูดเงินลงทุนใหม่ๆ เชื่อมโยงกับการวางแผนส่งออกราคาน้ำมันตกต่ำส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม เนื่องจากภาคการผลิตชะงัก ประเทศที่ผลิตน้ำมันใช้จ่ายลดลง

ที่มา: ปรับปรุงและรวบรวมโดยคณะผู้เขียน

ตารางที่ 10 ยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13”

<p>ยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศของจีน¹⁵</p> <p>จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระยะ 5 ปี (2016-2020) ฉบับที่ 13 จีนมุ่งเน้นที่หนึ่งเป้าหมาย ห้าแนวคิดใหม่ และหกหลักการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนึ่งเป้าหมายคือ “สังคมพออยู่พอกินอย่างทั่วถึง” - ห้าแนวคิดใหม่ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. การพัฒนาด้านนวัตกรรม 2. การพัฒนาอย่างสมดุล 3. การพัฒนาเชิงอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 4. การพัฒนาด้วยการเปิดเสรี 5. การพัฒนาด้วยการแบ่งปัน - หกหลักการ คือ <ol style="list-style-type: none"> 1. ยืนหยัดในทรัพยากรมนุษย์สำคัญที่สุด 2. ยืนหยัดการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ 3. ยืนหยัดการพัฒนาอย่างถึงแก่น 4. ยืนหยัดการปกครองด้วยกฎหมาย 5. ยืนหยัดบูรณาการสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศ 6. ยืนหยัดการนำโดยพรรค 	<p>การเปลี่ยนโฉมระบบกลไกและรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับภาวะปกติในสถานการณ์ใหม่ (New Normal)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการพัฒนาด้วยการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจด้านอุปทาน (Supply-side Structural Reform) <ul style="list-style-type: none"> - “ยุทธศาสตร์มหาราชสร้างงาน มหาชนสร้างสรรค์” สนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนโดยเฉพาะ SMEs ที่มีภูมิปัญญาได้มีโอกาสสร้างสรรค์เพื่อให้เกิดงานแก่มหาชน - “ยุทธศาสตร์ Made in China 2025” เน้นสินค้าและบริการภายในประเทศให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน - “ยุทธศาสตร์ สองสร้าง Made in China Internet+” ซึ่งจะก่อให้เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งใหม่ในจีนซึ่งสามารถตอบสนองโครงสร้างด้านอุปสงค์ใหม่ของจีนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศในยุค ดิจิทัลอีโคโนมี (Digital Economy) โดยมีแผนปฏิบัติการด้านมาตรการส่งเสริมการค้าและบริการออนไลน์ โดยเน้นการยกระดับ “อินเทอร์เน็ต” สู่อุตสาหกรรมของประเทศ - มีแผนปลูกฝังอุตสาหกรรมเกิดใหม่เครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ กลุ่ม วงจรรวม พลังงานใหม่ วัสดุดีบุกใหม่ วัสดุอุปกรณ์ขั้นสูง ชีวการแพทย์ เครื่องยนต์อากาศยาน กังหันก๊าซธรรมชาติ - แผนการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) เป็นสื่อเชื่อมโยง ภาคอุตสาหกรรม (Industrial Internet) และภาคบริการการเงินทางอินเทอร์เน็ต (Internet Finance) ให้ธุรกิจอินเทอร์เน็ตเป็นต้นนำการขยายตลาดต่างประเทศ
---	--

¹⁵ ศ.(พิเศษ) วิบูลย์ ตังกิตติภรณ์ เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์และแผน 5 ปี ฉบับที่ 13 ของจีนในสถานการณ์ใหม่” มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วันศุกร์ที่ 1 เมษายน 2559 เรียบเรียงโดยผู้เขียน

<p>การชี้ขาดความสำเร็จของเส้นทางสู่สังคมพหุอยู่พอกินอย่างทั่วถึงของจีน มีเป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจไว้ในระดับปานกลางถึงสูง 2. ต้องมีการจ้างงานอย่างเพียงพอ การบริการสาธารณะต้องครอบคลุมยิ่งขึ้น การศึกษาต้องทันสมัยเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 3. การปลูกฝังความฝันของจีน “ค่านิยมและคุณธรรมแบบสังคมนิยม ความคิดอย่างวิทยาศาสตร์ และสำนึกการปกครองด้วยหลักนิติรัฐ” ให้เข้าสู่จิตใจของคนอย่างลึกซึ้ง 4. กำหนดมาตรการส่งเสริม วิธีการผลิตและการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน ลดปริมาณมลพิษและใช้พลังงานกับทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อม 5. ปรับปรุงความสามารถด้านการบริหารประเทศให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 6. ยึดหลักการ การพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อนำพาเศรษฐกิจจีนไปสู่จุดสมดุลใหม่ในยุค “ปกติในสถานการณ์ใหม่” (New Normal) 	<p>2. ส่งเสริมนโยบายและมาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจด้านอุปสงค์ (Demand-side Structural Reform)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นการพัฒนาเมืองในรูปแบบใหม่ ส่งเสริมพัฒนาให้มีความสมดุลระหว่างภูมิภาค ส่งผลให้เกิดอำนาจซื้อภายในประเทศเป็นพลังผลักดันให้เศรษฐกิจจีนพัฒนาอย่างยั่งยืนในยุคของการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก - เน้นเรื่องการเปลี่ยนโฉมรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน “นับแต่นี้เป็นต้นไป จีนไม่ใช่โรงงานใหญ่ของโลกอีกต่อไป แต่จีนจะกลายเป็น ”ตลาดใหญ่ของโลก” การนำเข้าเพื่อตอบสนองอุปสงค์ภายในประเทศจะเพิ่มมากขึ้น “การผลิตของจีนจะแปลงโฉมจากปริมาณสู่คุณภาพ” แนวคิดพัฒนาว่าด้วย ประชาชนร่วมสร้างร่วมแบ่งปัน - เน้นการสร้างนวัตกรรม - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - เน้นด้านข้อเสนอ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง” (One Belt One Road) จาก “เส้นทางแพรไหมในอดีต” สู่ “หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางในปัจจุบัน” เพื่อเปิดเสรีสู่ต่างประเทศ
--	---

ที่มา: ศ.(พิเศษ) วิบูลย์ ตังกิตติภากรณ์ เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษ เรื่อง “ยุทธศาสตร์และแผน 5 ปี ฉบับที่ 13 ของจีนในสถานการณ์ใหม่” มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ วันศุกร์ที่ 1 เมษายน 2559 เรียบเรียงโดยคณะผู้เขียน

ข้อเสนอหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทางหรือ One Belt One Road

นับตั้งแต่ประธานาธิบดีสีจิ้นผิงของจีนได้ประกาศใช้นโยบายเส้นทางสายไหม หรือ Silk Road เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ.2013 ที่ผ่านมา โดยการนำทฤษฎีเส้นทางการค้าที่ชื่อว่า “เส้นทางสายไหม” ที่ประสบความสำเร็จในอดีต ทั้งในแง่ของการขยายอิทธิพลทางการค้าและเผยแพร่วัฒนธรรมมาปรับปรุงใหม่ เพื่อแผ่ขยายอิทธิพลทางการค้าและวัฒนธรรมของจีนให้เพิ่มมากขึ้น โดยมีชื่อเรียกใหม่ว่า “One Belt and One Road” หรือ “เส้นทางสายไหมในศตวรรษที่ 21” ถือเป็นการนำแผนการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจซึ่งมุ่งเน้นไปที่การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและเชื่อมโยงกับภูมิภาคต่าง ๆ โดยการกำหนดกรอบการทำงานในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับพหุภาคีของจีนเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) การเชื่อมโยงทางบก (Silk Road Economic Belt) และ (2) การเชื่อมโยงทางทะเล (Maritime Silk Road) เมื่อวันที่ 28 มีนาคม ค.ศ.2015 รัฐบาลจีนได้ประกาศวิสัยทัศน์และปฏิบัติการ ว่าด้วยการร่วมสร้างแนวเขตเศรษฐกิจบนเส้นทางสายไหมและเส้นทางสายไหมทางทะเลในศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวคิดในภาพรวมและ กรอบความร่วมมือของฝ่ายจีนสำหรับ The “Belt and Road” Initiative อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้ (1) การเชื่อมโยงทางบก (Silk

Road Economic Belt) เป็นการเชื่อมโยงประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเส้นทางสายไหมเดิม ประกอบด้วย 3 เส้นทาง ได้แก่เส้นทางที่ 1 เชื่อมโยงจีนกับเอเชียกลาง รัสเซีย และยุโรปเส้นทางที่ 2 เชื่อมโยงจีนกับอ่าวเปอร์เซีย และทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ผ่านทางเอเชียกลาง และตะวันออกกลางและเส้นทางที่ 3 เชื่อมโยงจีนกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเอเชียใต้ (2) การเชื่อมโยงทางทะเล (Maritime Silk Road) หรือ รู้จักกันในชื่อ “เส้นทางสายไหมด้านเศรษฐกิจทางทะเลในศตวรรษที่ 21” (21st Century Maritime Silk Route Economic Belt) ถือเป็นข้อริเริ่มที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านต่าง ๆ รวมถึงด้านการลงทุนระหว่างจีนกับประเทศในแถบภูมิภาคมหาสมุทร ได้แก่ อาเซียน โอเชียเนีย แอฟริกาเหนือ แอฟริกา และมหาสมุทรอินเดีย โดยจะมีการสร้างระเบียงเศรษฐกิจ จีน-ปากีสถาน และระเบียงเศรษฐกิจ จีน-บังคลาเทศ-อินเดีย เป็นต้น การเปิดเกมรุกเดินหน้านโยบายเส้นทางสายไหมของจีนในขณะนี้ จึงถือเป็นการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจไปยังเอเชียกลาง เอเชียใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันตก แอฟริกาเหนือ และยุโรป ซึ่งเป็นอาณาบริเวณที่มีประชากรรวมกันประมาณ 4,400 ล้านคน มีมูลค่ารวมทางเศรษฐกิจประมาณ 21 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.0 และ 29.0 ของทั่วโลก โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การเข้ามาแผ่ขยายอิทธิพลของจีนให้ผงาดขึ้นมาเป็นผู้นำ ด้วยการจัดตั้งประชาคมโลกที่จีนเรียกว่า “Community of Common Destiny for all Mankind” เพื่อหลีกเลี่ยงยุทธศาสตร์การปิดล้อมจีนของสหรัฐฯ แม้จีนจะอ้างว่าประชาคมต่างๆที่จีนได้เสนอมีความแตกต่างจากประชาคมยุโรป เนื่องจากไม่มีกรอบทางกฎหมายแต่จะเป็นประชาคมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของสมาชิกที่อยู่ในประชาคมเดียวกัน มีค่านิยมเหมือนกัน และมีอัตลักษณ์ร่วมกัน

ธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (AIIB)

กระทรวงการคลังของจีนเปิดเผยว่า ธนาคารเพื่อการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานแห่งเอเชีย (AIIB) ซึ่งจีนเป็นผู้ริเริ่มนั้น ได้ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการแล้วเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2015 ที่กรุงปักกิ่ง โดยคาดว่าจะมีพิธีเปิด ระหว่างวันที่ 16-18 มกราคมปี ค.ศ. 2016 หลู จีเหวย รัฐมนตรีกระทรวงการคลังจีน กล่าวว่า AIIB จัดตั้งขึ้นโดยถูกกฎหมายตามข้อตกลงที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม ค.ศ. 2015 เป็นต้นไป ข้อตกลงระบุถึงสัดส่วนการเงินของประเทศสมาชิกผู้ก่อตั้งแต่ละราย รวมถึงกฎเกณฑ์สำหรับการกำหนดนโยบาย โครงสร้างการบริหาร ธุรกิจ และระบบการดำเนินการของธนาคาร ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อประเทศสมาชิก 17 ประเทศซึ่งถือหุ้นรวมในสัดส่วนร้อยละ 50.1 ในธนาคาร ได้รับรองข้อตกลงดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจีน กล่าวว่า การจัดตั้ง AIIB ถือเป็นหลักชัยในการปฏิรูประบบการบริหารเศรษฐกิจทั่วโลกธนาคารเพื่อการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานเอเชีย (Asian Infrastructure Investment Bank) หรือเอไอไอบี (AIIB) คือสถาบันการเงินในระดับระหว่างประเทศที่รัฐบาลจีนเป็นผู้ริเริ่ม มีวัตถุประสงค์หลักในการเสนอความช่วยเหลือด้านการเงินและแหล่งเงินทุนทางเลือกให้แก่ประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย เพื่อนำไปลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญประเทศต่าง ๆ 50 รายจาก 5 ทวีป ลงนามอย่างเป็นทางการในกรุงปักกิ่งเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน ค.ศ. 2015 เพื่อเป็นชาติสมาชิกผู้ก่อตั้ง “ธนาคารเพื่อการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานในเอเชีย” (AIIB) นอกจากนั้นยังมีอีก 7 รายซึ่งหนึ่งในนั้นคือไทย ที่คาดว่าจะร่วมลงนามด้วยภายในปีนี้ เหตุการณ์นี้ถือเป็นหนึ่งในชัยชนะอันงดงามด้าน

นโยบายการต่างประเทศของพญามังกร ขณะที่จีนซึ่งถือหุ่นอยู่เกือบ 1 ใน 3 ยืนยันว่าตนเองไม่ได้แสวงหา และก็จะไม่รักษา “อำนาจวิโต้” ที่สามารถขัดทานนโยบายสำคัญๆ ของสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนา แห่งใหม่ซึ่งถูกมองว่าเป็นคู่แข่งของธนาคารโลกและธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB)

ยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจของไทย

1. แผน 8 ปี โครงข่ายคมนาคมขนส่งไทยยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทยใน ปี ค.ศ. 2015-2022 ระยะเวลา 8 ปีมีโครงการเร่งด่วนในปี ค.ศ. 2014-2015 ได้แก่ การพัฒนารถไฟฟ้าทางคู่

2. นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษประกอบด้วย 2 ส่วนคือ 1. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนสำหรับธุรกิจที่ใช้แรงงานจำนวนมากธุรกิจที่ใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่นบริเวณชายแดนหรือประเทศเพื่อนบ้านและธุรกิจด้านโลจิสติกส์ประกอบด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของไทยใน 5 พื้นที่ชายแดนเพื่อให้สามารถก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ในปีค.ศ. 2015 ได้แก่ (1) แม่สอด (2) อรัญประเทศ (3) ตราด (4) มุกดาหาร และ (5) สะเตา เขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะที่ 2 อีก 5 จังหวัดประกอบด้วย (1) จังหวัดเชียงราย (2) กาญจนบุรี (3) หนองคาย (4) นครพนมและ (5) นราธิวาส 2. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ ซึ่งจะอยู่บริเวณพื้นที่ตอนใน สำหรับธุรกิจที่ไม่เหมาะสมกับชายแดน เช่น กิจกรรมวิจัยและพัฒนา กิจกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและใช้แรงงานน้อย และคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (ชนพ.) และรองนายกรัฐมนตรี ดร. สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ได้มอบหมายให้สำนักงานส่งเสริมการลงทุน ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และ กระทรวงอุตสาหกรรม (อก.) จัดทำข้อเสนอนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในรูปแบบคลัสเตอร์ โดยเน้นคลัสเตอร์ที่มีศักยภาพและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

การกำหนดคลัสเตอร์เป้าหมายในระยะแรก

Super Cluster เป็นคลัสเตอร์สำหรับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และอุตสาหกรรมแห่งอนาคต เช่น คลัสเตอร์ยานยนต์และชิ้นส่วน คลัสเตอร์เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์โทรคมนาคม คลัสเตอร์ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคลัสเตอร์ดิจิทัล กลุ่ม “คลัสเตอร์เป้าหมายอื่น ๆ” ได้แก่ คลัสเตอร์เกษตรแปรรูปและคลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม “กิจการเป้าหมายที่จะส่งเสริมเป็นพิเศษ” ในแต่ละคลัสเตอร์ ประกอบด้วย 2 กลุ่มที่สำคัญ ดังนี้ (1) โครงสร้างพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคลัสเตอร์ ได้แก่ กิจการฐานความรู้ และกิจการโลจิสติกส์ (2) กลุ่มอุตสาหกรรมผลิตที่มีความสำคัญสูง ได้แก่ กิจการต้นน้ำที่สำคัญของแต่ละคลัสเตอร์ อุตสาหกรรมสนับสนุนที่จะส่งผลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมหลักต่าง ๆ และผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง

ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลไทย และข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลจีน ในด้านพัฒนาความสัมพันธ์เศรษฐกิจไทย

ตารางที่ 11 ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลไทย-จีน ในด้านพัฒนาความสัมพันธ์เศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลไทย	ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลจีน
<ol style="list-style-type: none"> 1. ปรับลดระดับการขาดดุลการค้ากับจีน พิจารณาจากสินค้าที่นำเข้าและส่งออก เน้นการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม สินค้าที่มีคุณภาพโดยการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Add) ให้สินค้า 2. ภาคอุตสาหกรรมเน้นอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ โดยเน้นการทำ R&D และเน้นสินค้านวัตกรรม ขอความช่วยเหลือจากจีนด้านตลาดผู้บริโภคที่จีนต้องการ 3. ภาคแรงงาน เน้นการพัฒนาทักษะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ขอความร่วมมือให้จีนสร้างฐานการผลิตสินค้าบางกลุ่มที่ประเทศไทยมีทักษะ มาผลิตที่ไทย เช่น กลุ่มยานยนต์ กลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ 4. เพิ่มการส่งออกสินค้าไทยไปจีน โดยภาครัฐสนับสนุนกลุ่ม Start Up ด้านสินค้าที่จีนต้องการ เช่นกลุ่มตลาดผลไม้ ซึ่งจีนเป็นตลาดใหญ่ของไทย 5. ลดการนำเข้าสินค้าที่ซ้ำซ้อน เน้นการใช้สินค้าไทย “ภูมิใจในสินค้าไทย” 6. เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทั้งทางรถไฟและทางรถยนต์ ตลอดจนการเชื่อมต่อกับโครงการ One Belt One Road ของจีน เพื่อพัฒนาภาคการขนส่งให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางการขนส่ง (Logistics) ของ ASEAN และส่งผ่านไปเอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และยุโรป 7. ภาคเอกชนต้องร่วมกับภาครัฐ ช่วยกันแก้ปัญหาที่สำคัญและเร่งด่วน เช่น การจัดตั้งกลุ่มการค้ากลุ่ม “ซูเปอร์คลัสเตอร์” เพื่อต่อยอดธุรกิจทั้งแนวตั้งและแนวนอน รวมกลุ่มการค้าการลงทุนให้เข้มแข็งเพื่อต่อรองกับทางรัฐบาลจีน 8. ปรับลดความไม่สมดุลของการพัฒนา กลับมามองกลุ่มรากหญ้าอีกร้อยละ 70.0ที่ประสบปัญหา ในภาคการเกษตร ต้องเร่งแก้ไขทำ MOU ด้านผลไม้ ข้าว ยางพารา กับจีนและส่งเสริมให้ภาคการเกษตรเพาะปลูกให้ตรงกับความต้องการของตลาดจีน 9. ด้านการท่องเที่ยวและการบริการ แรงงานภาคบริการมีปัญหาด้านภาษาเร่งพัฒนา 10. ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักศึกษา เพื่อพัฒนาด้านภาษาหาความต้องการด้านการค้า การลงทุน และแลกเปลี่ยนทางด้านเทคโนโลยีร่วมกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เร่งการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ในนโยบายของจีน เรื่อง “One Belt One Road” กับประเทศไทย เนื่องจากไทยเป็นศูนย์กลางทั้งเส้นทางบก และเส้นทางทะเล เพื่อเปิดตลาดอาเซียน รวมถึงตลาดที่ต่อเนื่องกับเส้นทาง 2. เน้นความร่วมมือด้านการค้า คงความสัมพันธ์กับไทย เนื่องจากไทยเป็นประเทศคู่ค้าที่มีตัวเลขการนำเข้าสินค้าจากจีนในปริมาณสูง 3. พัฒนาโครงสร้างภายในประเทศด้านการค้าบนออนไลน์ เพื่อดึงดูดคนไทย ที่เป็นคนชนชั้นกลาง จับจ่ายผ่านระบบอินเทอร์เน็ต 4. ด้านอุตสาหกรรม พัฒนาความสามารถในการผลิตโดยนำนวัตกรรมและเพิ่มคุณค่าสินค้า (Vale Add) 5. เร่งพัฒนาอุตสาหกรรมด้านเทคโนโลยี และสินค้านวัตกรรมเพื่อส่งขายให้ไทย เช่นการพัฒนารถไฟความเร็วสูง ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาลไทย 6. กระตุ้นให้เกิดการสร้าง โครงการ “One Belt One Road” ให้รวดเร็วที่สุด เนื่องจากจะได้รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ของประเทศที่ต้องการให้เงินลงทุน จากธนาคาร AIB ที่เงินถือหุ้นสูงถึงร้อยละ 30.34 7. ชูประเด็น “ความร่วมมือในภูมิภาค” สร้างอัตลักษณ์ประโยชน์ร่วมกันด้านการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว 8. การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเทคโนโลยี จีนควรเสนอการถ่ายทอดเทคโนโลยี ที่จีนมีความเชี่ยวชาญให้ไทยในอุตสาหกรรมที่มีความเชี่ยวชาญร่วมกัน 9. นักศึกษาแลกเปลี่ยนเพื่อเพิ่มความแน่นแฟ้นด้านสัมพันธ์มิตรที่ยาวนานระหว่างไทย-จีน เน้นนักศึกษาด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ จัดเป็น กลุ่มนำร่องด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมร่วมกัน

ที่มา: คณะผู้เขียน

จากการศึกษาเพื่อหาข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลไทย และข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ต่อรัฐบาลจีน ด้านหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ไทย-จีน ปัจจุบันสถานการณ์ในประเด็นความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจไทย-จีนภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลก จากการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน จาก “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี (ค.ศ. 2016-2020) ฉบับที่ 13” ร่วมกับการวิเคราะห์ “ยุทธศาสตร์พัฒนาเศรษฐกิจของไทยแผน 8 ปี (ค.ศ. 2015-2022) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของไทย” พบว่ายุทธศาสตร์ไทย-จีนด้านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ที่ต้องเร่งพิจารณาเพื่ออนาคตทางเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศโดยร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน ทั้งทางด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยว สามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์หลักของไทยด้านสินค้าอาหารและการเกษตร กลยุทธ์ไทยต้องพัฒนาสินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะด้านอาหาร ข้าว และผลไม้ให้มีมาตรฐานสูงเพื่อเปิดตลาดจีนให้มากขึ้น เนื่องจาก “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะ 5 ปี (ค.ศ. 2016-2020) ฉบับที่ 13” จีนจะขยายฐานด้านการพัฒนาประชากรให้มีการพัฒนารายได้ โดยเพิ่มจำนวนชนชั้นกลางคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นถึง 500 ล้านคนระหว่างแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับที่ 13

2. ยุทธศาสตร์หลักของไทยด้านการท่องเที่ยว กลยุทธ์ไทยต้องเร่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมให้คนจีนหันมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น ปี ค.ศ. 2015 พบว่ามีนักท่องเที่ยวจากจีนเดินทางมาเที่ยวเมืองไทยเป็นจำนวน 7,934,791 คน สร้างรายได้ให้ไทยเป็นจำนวนเม็ดเงินสูงถึง 29.8 แสนล้าน สิ่งที่ประเทศไทยได้เปรียบด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนที่มาเที่ยวเมืองไทย คือ ด้านค่าใช้จ่ายที่ถูก และการให้บริการที่ดี จากสถิติการท่องเที่ยวต่อคนพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเมืองไทยมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าไปเที่ยวประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์

ยุทธศาสตร์ที่ต้องร่วมมือเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจไทย-จีน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกที่ต้องพิจารณาดังนี้

ตารางที่ 12 ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์รัฐบาลไทย-จีน ในด้านความร่วมมือพัฒนาความสัมพันธ์เศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจไทย-จีน	กลยุทธ์ (Strategies)
ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างกัน	มีการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการค้าซึ่งกันและกัน แก้ไขปัญหาอุปสรรคกีดกันการค้า
ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มมูลค่าสินค้าไทย เพื่อลดการขาดดุลการค้ากับจีน	สร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าไทย เน้นการแปรรูปสินค้าเกษตร เช่น ยางพารา เป็นต้น
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการลงทุนซึ่งกันและกัน เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน	ใช้ทำเลที่ไทยเป็นศูนย์กลางอาเซียน ส่งเสริมวิสาหกิจจีนสร้างฐานผลิตในไทย
ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์ เกิดความร่วมมือ R&D ยกขีดความสามารถในการแข่งขัน	ประสานนโยบายทั้งไทยและจีน โดยใช้นโยบายประเทศไทย 4.0, Super Cluster , และนโยบายส่งเสริมการลงทุนของ BOI เช่น International Trade Center, International Headquarters และ ด้านนโยบายของจีน “Made in China 2025” , “One Belt One Road” เป็นต้น

ที่มา: คณะผู้เขียน